

декілька юридичних або фізичних осіб, заявка на реєстрацію (перереєстрацію) повітряного судна або доручення, видане іншій особі на виконання цих дій, підписується всіма власниками.

Роблячи висновок, варто сказати, що предмет даного договору є вкрай специфічним за своєю суттю. Тому під час укладання договору-купівлі продажу повітряного судна потрібно бути відповідальним і враховувати всі цивільно-правові аспекти з метою уникнення спорів між сторонами договору у майбутньому, і відповідно захистити права та законні інтереси як продавця так і покупця.

Література

1. Повітряний кодекс України: від 19.05.2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.
2. Цивільний кодекс України: від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Аспекти заключення договору купли-продажу воздушного судна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://attorneys.ua/ru/publications/aspekti-ukladennya-dogovoru-kupivli-prodazhu-povitryanogo-sudna/>.
4. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.
5. Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні: від 25.10.2012 № 636 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1926-12>.

УДК 347.4: 347.82 (043.2)

Онищенко М. В., студентка
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВІАПЕРЕВІЗНИКА ЗА ДОГОВОРОМ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ

В Україні з кожним роком збільшується кількість повітряних перевезень. У зв'язку з цим виникає потреба в чіткому правовому механізмі регулювання повітряних перевезень, а також встановленні відповідальності авіаперевізника за порушення умов договору перевезення вантажу.

Наразі чинне законодавство України не закріплює визначення поняття договору перевезення вантажу повітряним транспортом. Однак, деякі науковці все ж займаються дослідженням даного питання. Зокрема, І. О. Безлюдько зазначає, що за договором перевезення вантажу

повітряним транспортом одна сторона (повітряний перевізник) зобов'язується доставити повітряним шляхом довірений їй другою стороною (вантажовідправником або замовником) вантаж до аеропорту призначення в встановлені у договорі строки та видати його особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачеві), а замовник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату [5].

Договори перевезення вантажу містять положення про зобов'язання перевізника щодо доставки вантажу в пункт призначення у встановлений строк, забезпечення його збереження та видачі вантажоодержувачу. Невиконання вказаних зобов'язань або неналежне їх виконання є порушенням умов договору перевезення, яке тягне за собою юридичну відповідальність – сукупність юридично значущих впливів на перевізника, які зумовлені недотриманням перевізником своїх зобов'язань, що виникають із договору перевезення вантажу повітряним транспортом і вимог нормативних актів у сфері здійснення перевезень.

Оскільки перевезення вантажу здійснюється не лише в межах, а й поза межами території України, то питання відповідальності авіаперевізника регулюється національним законодавством та міжнародними нормативними актами (багатосторонніми і двосторонніми угодами) у сфері цивільної авіації.

Керуючись нормами українського законодавства, можна виокремити такі види відповідальності авіаперевізника за договором перевезення вантажу:

1) Відповідальність за прострочення у доставці. У розділі 20 Правил повітряних перевезень та ст. 923 Цивільного кодексу України (далі за текстом ЦКУ) зазначається, що у разі прострочення доставки вантажу перевізник зобов'язаний відшкодувати іншій стороні збитки, завдані порушенням строку перевезення, якщо інші форми відповідальності не встановлені договором, транспортними кодексами (статутами) [3]. На відміну від вищезазначених нормативних актів у ст. 313 Господарського кодексу України (далі за текстом ГКУ) зазначається, що перевізник звільняється від відповідальності за прострочення в доставці вантажу, якщо прострочення сталося не з його вини, а розмір штрафів, що стягуються з перевізників за прострочення в доставці вантажу, визначається відповідно до закону.

2) Відповідальність перевізника за ненадання транспортного засобу. Відповідно до ст. 921 ЦКУ перевізник несе відповідальність, встановлену договором, якщо інше не встановлено транспортними кодексами (статутами), але звільняється від відповідальності, якщо ненадання транспортного засобу сталося не з його вини [2].

3) Відповідальність перевізника за втрату, нестачу, псування або пошкодження вантажу регулюється положеннями ст. 924 ЦКУ та

Розділу 20 Правил повітряних перевезень, де зазначається, що перевізник несе відповідальність в розмірі фактичної шкоди, якщо не доведе, що це сталося не з його вини. У положеннях ст. 314 ГКУ відповідальність за шкоду, заподіяну при перевезенні вантажу визначається у таких розмірах [1]:

— у разі втрати або нестачі вантажу – в розмірі вартості вантажу, який втрачено або якого не вистачає;

— у разі пошкодження вантажу – в розмірі суми, на яку зменшилася його вартість;

— у разі втрати вантажу, зданого до перевезення з оголошенням його цінності, – у розмірі оголошеної цінності, якщо не буде доведено, що вона є нижчою від дійсної вартості вантажу.

У міжнародному повітряному праві питання юридичної відповідальності авіаперевізника за порушення умов договору перевезення вантажу регулюється положеннями Конвенції про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень. Відповідно до Конвенції відповідальність перевізника у випадку знищення, утрати, пошкодження або затримки в перевезенні вантажу обмежується сумою 17 спеціальних прав запозичення за кілограм, за винятком випадків, коли вантажовідправник зробив у момент передачі вантажного місця перевізнику особливу заяву про заінтересованість у доставці та сплатив додатковий збір, якщо це необхідно. У цьому випадку перевізник зобов'язаний сплатити суму, що не перевищує заявленої суми, якщо він не доведе, що ця сума перевищує дійсну заінтересованість відправника в доставці [4].

Проте встановлені межі відповідальності не перешкоджають суду додатково присудити відповідно до свого закону всі витрати або частину судових та інших витрат, пов'язаних із розглядом справи в суді, які були понесені позивачем, у тому числі й відсотки.

Таким чином, можна зробити висновок, що відповідальність за порушення умов договору перевезення вантажу встановлюється у таких нормативних актах, як: Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Правила повітряних перевезень вантажів, а також Конвенцією про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень. Проте, межі і розмір відповідальності авіаперевізника за договором перевезення вантажу суттєво відрізняються між собою. На нашу думку, для кожного виду відповідальності авіаперевізника варто уніфікувати межі та розмір такої відповідальності і внести відповідні зміни до чинного законодавства України.

Література

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-

IV // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 18. – Ст. 144.

2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 40. – Ст. 356.

3. Про затвердження Правил повітряних перевезень вантажів: наказ Державіаслужби України від 14.03.2006 р. № 186 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 25. – Ст. 262.

4. Відповідальність перевізника в авіації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid>.

5. Медведська В. В. Відповідальність перевізника за договором перевезення вантажу повітряним транспортом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/Atlantis/Application%20Data/Downloads/Upsal_2012_9_101.pdf.

УДК 347:368:656.7(043.2)

Панчишак Р. А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ОBOB'ЯЗКОВОГО АВІАЦІЙНОГО СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Роль і місце авіаційної галузі в країні обумовлює необхідність розвитку ринку страхових послуг для неї. Авіаційне страхування - це загальна назва комплексу майнового, особистого страхування та страхування відповідальності, що впливає з експлуатації повітряного транспорту і захищає майнові інтереси юридичних та фізичних осіб у разі настання певних подій, визначених договором страхування або законодавством.

Розрізняють обов'язкове та добровільне авіаційне страхування. Обов'язковість низки авіаційних видів страхування обумовлена міжнародними конвенціями з цивільної авіації, до яких приєдналася Україна, і внутрішніми законодавчими актами.

Обов'язковість авіаційного страхування визначена міжнародними Конвенціями цивільної авіації, Повітряним кодексом України, Законом України «Про страхування» та Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та правил обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації» від 12.10.2002 р. № 1535. Закон України «Про страхування» [1] передбачає як обов'язковий вид «авіаційне страхування цивільної авіації».

Повітряний кодекс України у ст.117 [2] та Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та правил обов'язкового